

ДРУШТВО МАТЕМАТИЧА СРБИЈЕ

АКРЕДИТОВАНИ СЕМИНАР:

345

ДРЖАВНИ СЕМИНАР О НАСТАВИ
МАТЕМАТИКЕ И РАЧУНАРСТВА
ДРУШТВА МАТЕМАТИЧАРА СРБИЈЕ

Компетенција: К1

Приоритети: 3

ТЕМА:

ВИКИПЕДИЈА У ШКОЛАМА

РЕАЛИЗАТОРИ СЕМИНАРА:

Небојша Ратковић

БЕОГРАД,
09. – 10. 02. 2019.

Интернет је данас неизоставан део образовања, што утиче на откривање нових алата на основу којих људи комуницирају, подучавају и уче. Један од њих је и Википедија која се, као појам, односи на интернет страницу која омогућава свим корисницима да додају, уређују и мењају садржај, чак и без потребе за регистрацијом корисничког налога. На Википедији, уредници могу да буду сви који желе да буду део интернет заједнице, чији чланови заједничким напорима формирају садржај доступан свима. Њу чине међусобно повезане странице базиране на хипертекстном систему чувања и модификације информација. Свака страница може да чува информације које могу да буду лако прегледане, а уз то, лакоћа рада, једноставна технологија и интуитивна платформа, чине Википедију ефикасним алатом за кооперативно ауторство, у којем може да учествује свако, без обзира на формално образовање.

Википедија је релативно нов технолошки алат који се користи у образовању и који треба да мотивише ученике да редовно ажурирају странице на Википедији на колаборативан начин, да додају нове информације и да стварају везе између страница. Због тога се она све више користи у контексту образовања, а једно од главних питања се односи на то како би Википедија могла да подстакне усвајање нових знања код ученика? У конструктивистичком приступу учењу и образовању, ученик је активно укључен у стварање и обликовање знања, уместо искључивог упијања знања и задржавања за себе. Поједини аутори су нагласили да управо стварање знања путем уређивања Вики платформи представља конструктивистички приступ настави и промовисање учења и знања које зависи од сарадње међу ученицима. Такође је доказано да уређивање садржаја, на начин који пружа Википедија, подстиче рефлексивност код ученика и промовише случајну и флексибилну дискусију. Због свега наведеног, није изненађујуће да постоје различити извештаји о успешној примени Вики платформи у образовању. С тим у вези, употреба Википедије у образовним процесима се брзо увећава, а њене типичне едукативне примене укључују међувршњачку сарадњу, групне

или индивидуалне пројекте, умрежавање вршњака и оцењивање и управљање тимским перформансама. Са правилним упутством наставног особља и уз адекватну координацију активности, ове заједничке активности могу да претворе школске задатке у подстицајно учење и да мењају фокус традиционалне наставе чији ће циљ бити сарадња и заједничка изградња базе знања.

Размишљајући о овим изазовима, Викимедија Србије¹ је дошла до идеје развијања пројекта Википедија у школама, који је од свог настанка у служби развијања Википедије, као једне од највећих колаборативних пројеката на интернету. Осим тога, овај пројекат је вишеструко добар за ученике, јер подстиче развијање њихових различитих вештина:

- вештине писања - способност писања текстова са неутралног аспекта
- медијску писменост - способност да се процене поуздани извори информација
- критичко размишљање - способност синтезе информација и презентовање
- међувршњачку сарадњу - искуство с колаборативним писањем и дискусијом
- преглед литературе - способност проналаска одговарајућих извора за истраживање.

С тим у вези, главни циљ на којем Викимедија Србије ради јесте да наставу у средњим школама у Србији учини савременом, користећи тренутно примењиве методе, да би настава постала креативнија и интерактивнија и да би ученици из ње носили функционална знања. Основна идеја јесте да ученици, професори и наставници раде на доприносу Википедији и другим Викимедијиним пројектима у академском окружењу. Процес примене Википедије у настави се састоји од следећих корака:

- Предавање о томе шта је Википедија и како се уређује
- Радионице на којој ученици, уз помоћ, ураде вежбу

¹ Викимедија Србије је невладино, нестраначко и непрофитно удружење, чији су циљеви промоција и подржавање стварања, сакупљања и умножавања слободног садржаја на српском језику искључиво на непрофитан начин, као и идеје да сви људи имају једнак приступ знању и образовању. Удружење је регистровано у Србији и делује као једини званични огранак Викимедије у Србији. Више информација на: <https://rs.wikimedia.org/>

- Ученици добијају теме за чланке – радове ученика, које израђују у договореном периоду
- Чланци се пишу по правилима Википедије, додатним правилима за радове ученика и означавају се одговарајућим шаблоном.

Википедија у школама је начин да се ученици на прави начин усмере у погледу коришћења информационо-комуникационих технологија и искористе потенцијал који нуде Вики пројекти. Један од циљева пројекта Википедија у школама јесте коришћење и примена нових технологија као савремених дидактичких средстава у процесу учења и подучавања. То подразумева и да се од професора захтева да стичу нова знања и вештине из ових области у циљу повећања квалитета наставе. Улога наставника није више искључиво педагошка, већ и организациона, јер ученици више нису само објекти у образовању већ га и сами обликују. С друге стране, Википедија у школама омогућава ученицима да на интерактиван начин и кроз употребу интернета стекну вештине писања енциклопедијског чланка, истраживање релевантне литературе, способност критичког размишљања и савладавања Вики синтаксе и Вики алата које ће у будућности користити. Поред техничког аспекта, истичемо значај јавне доступности њихових радова који су слободни за даље коришћење и употребу у образовне сврхе. Када говоримо о увођењу нових технологија у образовне установе у фокус стављамо креирање и постављање слободног садржаја на Википедији и то на начин да ученици пишу семинарске радове на задате теме из одређеног предмета.

Примери добре праксе, које Викимедија Србије реализује у оквиру пројекта, показују како поменуте активности побољшавају процес учења кроз примену нових технологија заснованих на Вики алатима. Добра пракса се такође огледа у томе што се сваке школске године повећава број сарадника са образовних институција који су заинтересовани за увођење овог модерног приступа у настави.